

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/85/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110210316
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3110210316.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Viery Škultétyovej vo veci starostlivosti súdu o mal. P. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny I., dieťa rodičov Z. V., bytom I., B. XXXX/XX a P. V., bytom I. I., P. XXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti a návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 4. júna 2012, č.k. 32P/114/2010-130, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. P. zo sumy 2.500,- Sk (83 Eur) na 90 Eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2010 do 31.08.2010 a 130 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2010, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 07.11.2007, č.k. 32P/297/2007-16. Dlh na výživnom za obdobie od 01.04.2010 do rozhodnutia súdu vo výške 1.122,52 Eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 Eur k rukám matky, spolu s určeným výživným, od právoplatnosti rozsudku, až do úplného vyrovnania dlhu, pod následkom straty výhody splátok (správne s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia). Návrh otca na zníženie výživného pre mal. P. zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 146 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného bol podaný dôvodne. Konštatoval, že od posledného rozhodovania o určení výšky výživného v roku 2007 uplynulo 5,5 roka. Konštatoval zmenu v pomeroch na strane všetkých účastníkov. Uviedol, že pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného mal maloletý P. XX rokov a bol žiakom X. ročníka ZŠ. V súčasnosti má XX rokov a je študentom X. ročníka školy stredného typu. Matke tak prirodzeným spôsobom vzrástli všetky výdavky spojené s jeho potrebami. S prihliadnutím na uvedené zmeny v pomeroch mal. P. mal ozrejmené splnenie podmienok pre zvýšenie výživného. Konštatoval, že pri rozhodovaní o úprave vyživovacej povinnosti však musí súd prihliadať aj na možnosti a schopnosti každého z rodičov. Uviedol, že matka bola v čase posledného rozhodovania o určení výšky výživného na materskej dovolenke. Poberala iba prídavok na jedno dieťa a prídavok na maloletú B., ktorá sa jej narodila, rodičovský príspevok nemala v tom čase ešte vybavený. Otec mal. B. si plnil vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. V súčasnosti matka pracuje ako asistentka s priemerným mesačným zárobkom vo výške 757,82 Eur a poberá prídavky na dve deti vo výške 45,08 Eur. Jej príjem tak podstatne vzrástol. Otec dieťaťa mal pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného príjem asi 9.000,- Sk a okrem maloletého P. mal vyživovaciu povinnosť k maloletému U. D. a so svojou družkou, matkou maloletého U., očakávali narodenie ďalšieho dieťaťa. V súčasnosti žije otec mal. P. sám vo vlastnom rodinnom dome, ktorý dal s účinnosťou od 01.07.2012 do nájmu s dohodnutým nájomným vo výške 427 Eur. V apríli 2011 skončil živnostenské podnikanie a s účinnosťou od 22.04.2011 až doteraz je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Príjem má

z dávky a príspevkov v hmotnej núdzi, ktorý poberal od 12/2011 do 02/2012 v sume 28,30 Eur a od 01.03.2012 pobere túto dávku vo výške 118,30 Eur. Príjem 100 až 120 Eur mesačne má z dohody o vykonaní práce z opravy áut a v rámci svojho koníčka, motokrosu, mal príjem z tréningov motokrosu slovenských detí v I. vo výške 1.000 Eur (v konaní o zvýšenie výživného pre mal. deti D., U. a J. uviedol, že tento príjem bol vo výške 1.400 Eur). Ďalší príjem, z ktorého chce splácať hypotekárny úver, bude mať z prenájmu svojho rodinného domu vo výške 427 Eur mesačne s účinnosťou od 01.07.2012. V konaní bolo preukázané, že otec detí dlhodobo neplatil súdom stanovené výživné, na výživnom mu vznikol dlh (754,90 Eur) a pre prečin zanedbania povinnej výživy bol právoplatne odsúdený. V situácii, keď otec neplatil maloletému súdom stanovené výživné, mal finančné prostriedky na splácanie hypotekárneho úveru na rekonštrukciu svojho rodinného domu. V konaní tiež bolo preukázané, že otec maloletého P. platí výživné na vekovo mladšie deti (mal. U. má X rokov a mal. J. má X roky) vyššie sumy výživného (90 Eur a 76 Eur) ako XX-ročnému mal. P. (82,98 Eur). Okresný súd preto neakceptoval zdôvodnenie otca, že všetkým svojim deťom chce dať výživné v rovnakej výške, nakoľko potreby vekovo staršieho dieťaťa sú nepochybne väčšie ako potreby dieťaťa mladšieho. Mal za to, že pokiaľ otec mal. P. má finančné prostriedky na splácanie hypotekárneho úveru a v súčasnosti bude mať príjem z prenájmu tejto nehnuteľnosti, musí nájsť finančné prostriedky aj na výživné pre maloletého, ktorý je na výživu svojich rodičov odkázaný. Okresný súd považoval návrh otca na zníženie výživného za účelový, nakoľko ho otec podal, až keď mal vedomosť o konaní o zvýšení výživného a počas konania ponúkol matke dohodu, na základe ktorej by vzal svoj návrh na zníženie výživného späť, pokiaľ by matka vzala späť návrh na zvýšenie výživného. Z uvedených dôvodov mal za to, že zníženie výživného pre maloletého P., ktoré je prednostnou pohľadávkou, nie je dôvodné a návrh otca na zníženie výživného zamietol. Pokiaľ rozhodoval o návrhu matky na zvýšenie výživného, konštatoval, že sú splnené podmienky na zvýšenie výživného zo strany otca pre mal. P.. Mal za preukázané, že otec dieťaťa síce pobere dávku a príspevky v hmotnej núdzi, má však príjem z dohody o vykonaní práce a z rôznej brigádnickej činnosti, z ktorej si vedel vždy zabezpečiť splátky hypotekárneho úveru. Okresný súd preto považoval za primerané zvýšenie výživného pre maloletého P. zo strany otca na sumu po 90 Eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2010 do 31.08.2010, kedy bol ešte mal. P. žiakom základnej školy a na sumu 130 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2010, kedy sa stal mal. P. študentom školy stredného typu a matke vzrástli všetky výdavky spojené s jeho potrebami.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého. V odvolaní uviedol, že dňa 21.04.2011 bol nútený ukončiť živnosť, nakoľko nemal žiadne zákazky. Od 22.04.2011 je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a nepobere žiadne dávky v nezamestnanosti, len hmotnú núdzu vo výške 118,30 Eur. Z dohody o vykonaní práce má príjem 120 Eur a z príležitostných brigád cca 100 - 150 Eur. Mesačne jeho príjem predstavuje cca 388,30 Eur. Od 01.07.2012 mal prenajať dom, v ktorom býva, ale z tejto zmluvy budúci nájomca odstúpil. Momentálne má dlžobu na hypotéke 905,93 Eur a bol upozornený, že dom pôjde do dražby. Jeho mesačné náklady sú cca 704,27 Eur (hypotéka na dom 277,27 Eur, energie 148 Eur, výživné na mal. deti D. 166 Eur, výživné na mal. P. V. 83 Eur, exekúcia VŠZP 2.764 Eur - splátkový kalendár na 30 Eur a sociálne poistenie 3.300 Eur, pričom splátku exekútorom na VŠZP a sociálne poistenie neplatí. Okrem toho má dlžobu na výživnom cca 332 Eur na mal. deti D. a 753,62 Eur na mal. P..

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť. Rozhodol podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a plnenie tejto vyživovacej povinnosti trvá dovtedy, kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. Výživou dieťaťa, na ktorú obaja rodičia prispievajú, je vyjadrované uspokojovanie všetkých životných potrieb dieťaťa pre všestranný telesný a duševný rozvoj dieťaťa, teda nielen zabezpečovanie jeho odôvodnených hmotných potrieb, ale aj tých, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný rozvoj.

Rozhodnutie súdu o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno zmeniť v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine v prípade, ak sa významne zmenia pomery na strane dieťaťa alebo jeho rodičov. Povinnosťou súdu je preto porovnávať okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase

poslednej úpravy výživného a v čase nového rozhodovania, pričom súd rozhoduje podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia.

Základnými kritériami pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine) s ohľadom na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Závislé sú predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a podobne. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pokiaľ sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú zásadnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka.

Schopnosti a možnosti rodičov súd hodnotí podľa všetkých relevantných hľadísk, ktorými sú najmä vek, zdravotný stav, dosiahnutá kvalifikácia, možnosti ich uplatnenia sa na trhu práce a podobne. Vychádza sa zo zásady možnosti dosiahnutia príjmu a nie iba z faktického stavu. Majetkové pomery rodičov sa zohľadňujú a posudzujú teda nielen podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa toho, aké sú možnosti a schopnosti dosiahnuť taký príjem, aby bolo možné odôvodnené potreby detí uspokojovať. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine).

V predmetnej veci okresný súd postupoval dôsledne pri zisťovaní skutkového stavu veci, porovnával pomery na strane maloletého a jeho rodičov v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s ich pomermi v súčasnej dobe.

Krajský súd preskúmaním veci, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu, napadnutého rozhodnutia a odvolania otca dospel k záveru, že okresný súd po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku zo dňa 09.03.2011, č.k. 32P/114/2010-63 uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.07.2011, č.k. 19CoP/37/2011-80 správne rozhodol o vyživovacej povinnosti na maloletého. Krajský súd konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktoré v podrobnostiach podľa § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči mal. dieťaťu je ich prvoradou povinnosťou a má prednosť pred ostatnými výdavkami. Z uvedeného dôvodu otec by si mal byť vedomý toho, že výdavky na výchovu a starostlivosť o mal. P. sa s ohľadom na jeho vek neustále zvyšujú a tieto nemôže v prevažnej miere znášať iba matka, ktorá sa okrem zabezpečenia každodennej osobnej starostlivosti o mal. dieťa sama podieľa na jeho výžive aj prevažnou časťou finančných prostriedkov. Námietky otca, uvádzané v odvolaní, odvolací súd nepovažoval za dôvodné a tieto sú totožné s námietkami, ktoré otec uplatňoval v konaní pred okresným súdom. Nemožno ponechať bez povšimnutia, že otec má stredoškolské vzdelanie v odbore strojárstva, vykonával práce stavbyvedúceho. V konaní pred okresným súdom uviedol, že v stavebnej činnosti nepracuje, vie však vykonávať aj práce automechanika, o čom svedčí dohoda o pracovnej činnosti, ktorú má uzavretú s Q., I.. V konaní nebolo preukázané, že u otca neexistuje reálna možnosť jeho uplatnenia na trhu práce. Z vyjadrenia otca vyplýva, že si aktívne hľadá prácu, avšak táto skutočnosť nebola súdu relevantným spôsobom preukázaná. Otec nepreukázal, že by sa uchádzal o prácu či už v mieste svojho bydliska, v rámci regiónu, dokonca v rámci republiky, a to bezúspešne. To, že otec je v súčasnej dobe nezamestnaný, neznamená, že nemá možnosti a schopnosti, aby si plnil vyživovaciu povinnosť. Otec nemá žiadnym spôsobom obmedzenú pracovnú spôsobilosť, preto je v jeho možnostiach a schopnostiach nájsť si prácu, aby mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Jeho nezamestnanosť odvolací súd nemôže akceptovať, obzvlášť s prihliadnutím k potrebám maloletého, ktorého potreby sa pribúdajúcim vekom zvyšujú. Otec nemá žiadne zdravotné problémy, a preto nie je dôvod, aby si prácu nehľadal aj mimo regiónu, v ktorom býva, a tým si zabezpečil dostatok finančných prostriedkov na plnenie si svojej vyživovacej povinnosti k mal. P.. Vo svojej výpovedi pred okresným súdom otec uviedol, že má také kontakty, že v oblasti trénerstva motokrosu bude môcť pracovať s

príjmom, ktorý za posledné dva týždne mal z tejto práce 1.000 Eur. Doklad o výplate tejto sumy súdu nepredložil. Z jeho výpovede vyplýva, že si vie zarobiť „bokom“ ďalšie peniaze. Aj s prihliadnutím k uvedeným tvrdeniam otca na jeho námietku, že je nezamestnaný, nemohol odvolací súd, rovnako ako okresný súd prihliadať, pretože takýmto prístupom ku svojim rodičovským povinnostiam by sa mohlo stať, že otec ako osoba, ktorá je povinná postarať sa o svoje dieťa, by sa neustále, až do doby, kým dieťa nebude schopné sa samo o seba postarať, vyhýbal povinnosti plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške primeranej potrebám dieťaťa v jednotlivých obdobiach jeho života. Skutočnosť, že otec ukončil podnikanie, nemôže byť na ťarchu jeho dieťaťa, za ktorého pri jeho výchove a zabezpečení nesie zodpovednosť otec, rovnako ako matka, ktorá ho v tomto prípade zabezpečuje nielen finančne, ale sa o neho osobne stará. Otec by mal tak vyvinúť väčšie úsilie, aby pre maloletého zabezpečil finančné prostriedky. Maloletý má právo, aby sa aj otec podieľal na krytí jeho odôvodnených potrieb v rozsahu, v akom bola stanovená výška výživného v napadnutom rozsudku. Vyživovacia povinnosť rodičov voči nezaopatreným deťom je prvoradá a jej splnenie má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov a predtým, než rodičia budú uspokojovať svoje odôvodnené potreby a náklady na ich zabezpečenie. Krajský súd tiež považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že výživné neslúži len na zabezpečenie základných hmotných potrieb, teda stravy a oblečenia, ale aj na zabezpečenie vzdelania primeraného schopnostiam dieťaťa a voľnočasových aktivít. Je nepochybné, že maloletý má v súčasnosti XX rokov, je študentom školy stredného typu a pripravuje sa tak na svoje budúce povolanie. V súčasnosti je však na výživné od svojich rodičov odkázaný.

S poukazom na tieto skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

§ 219

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.